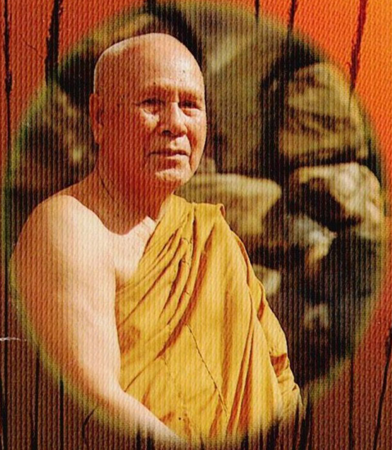

ส.ค.ส.๒๕๔๓

รุ่งอรุณของชีวิตที่ดีงาม

สื่อ... ความ สงบ ๒๕๔๓

แด่..

จาก..

พรธรรม พุทธทาส

ธรรมพรปีใหม่

✦ ปีใหม่มี สำหรับดี กว่าปีเก่า
พืชมีเหง้า ครบปี ทวีหัว
ทั้งขนาด และจำนวน ล้วนเกินตัว
แต่คนชั่ว กลับถอยถด ดีลดลง
✦ คือปีหน้า เลวลงกว่า ในปีนี้
ไม่กี่ปี จะหมดดี เพราะมีหลง
รู้สึกตัว ละชั่ว เพราะเห็นตรง
ดีจะคง ดีขึ้นไป ชื่นใจเอย ฯ

ปีใหม่ต้องดีกว่าปีเก่า

✦ อันปีใหม่ นั้นต้องดี กว่าปีเก่า
ใหม่เปล่า ๆ ไม่มีดี นี้ไม่ไหว
ดีแต่ปาก ใจไม่ดี ดีทำไม
ให้ผีไย เย้ยเยาะ เหมาะหรือเรา
✦ สะอาดกว่า สว่างกว่า สงบกว่า
เรียกว่าใหม่ ยิ่งขึ้นมา อย่ามัวเขลา
ใกล้นิพพาน ยิ่งขึ้นไป ไม่หลงเงา
เรียกว่าเรา มีปีใหม่ ใหม่จริงเอย ฯ

ส.ค.ส. ๒๕๔๓

ปาฐกถาธรรม โดย พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)
ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย

ปีเก่า คือ **พ.ศ.๒๕๔๒** จะหมดไปแล้ว **ปีใหม่ ๒๕๔๓** จะมาถึง แต่เขามักจะพูดไปตามฝรั่งว่า**"ปี ๒๐๐๐"** เพราะปี ๒๕๔๓ นี้ตรงกับคริสต์ศักราช๒๐๐๐ เขาจึงพูดกันเรื่อง**สองพัน สองพัน** แล้วก็มีความวิตกกังวลกันว่า *ปี ๒๐๐๐ นี้ วายทูเค (Y2K) เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องควบคุมอะไรต่ออะไรมันจะไม่เรียบร้อย* ไม่เรียบร้อยอย่างไรหลวงพ่อก็ไม่รู้เหมือนกัน เพราะไม่ได้เรียนเรื่องคอมพิวเตอร์ ปล่อยให้เขาคิดกันไปตามเรื่องของเขา เราอย่าไปคิดให้มันยุ่งกับพวกนั้นเลย ทำมาหากินไปตามสบาย

เมื่อ**สิ้นปีเก่า ต้อนรับปีใหม่** ก็เคยอวยพรให้แก่พี่น้องทั้งหลาย ให้ท่านได้มีความสุขความเจริญในปีใหม่ พร*ที่ให้นั้นไม่ได้หมายความว่า เสกให้ท่านเป็นอย่างนั้นให้ท่านเป็นอย่างนี้* เช่น ให้พรว่า ***"ขอให้เป็นสุข เป็นสุขเถิด"*** จะเป็นสุขขึ้นได้อย่างไร ไม่มีทางที่จะเป็นสุขได้ตามที่เราต้องการ เพราะ**ความดี–ความชั่ว ความสุข–ความทุกข์ ความเสื่อม–ความเจริญ ความมั่งมี–ความยากจน ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเรานั้น ไม่ได้เกิดจากสิ่งภายนอก แต่เกิดจากภายใน**

เกิดจากภายใน ก็หมายความว่า **เกิดจากตัวเราเอง** ตัวเราเองข้างใน นั้นก็คือ เรามีใจ *ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน*

ในการพูด ในการคิด ในการนึก ทุกชนิดสำเร็จด้วยใจ ถ้าใจดีเราก็มีความสบายใจ ถ้าใจเศร้าหมองก็มีความทุกข์ใจ อะไรๆ ก็เกิดจากใจทั้งนั้น

พระผู้มีพระภาคจึงสอนว่า ***"จิตฺเตน นียติ โลโก – โลกถูกจิตนำไป"*** หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า***"จิตนำโลก"*** คือความคิดของคนมันสร้างโลก คิดให้ดีก็ได้ คิดให้ชั่วก็ได้ คิดให้ทุกข์ก็ได้ ให้สุขก็ได้ คิดจนบ้า..*ไปกระโดดตึกตายก็ยังได้เลย* นี่เป็น**ความคิดทั้งนั้น** ไม่ได้เกิดจากอะไร พระพุทธองค์ทรงสอนความจริงให้เราเข้าใจว่า **อะไรๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเรานั้น เกิดจากตัวเราเอง ไม่ได้เกิดจากอำนาจภายนอก ไม่ได้เกิดจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไม่ได้เกิดจากดวงดาว ไม่ได้เกิดจากพรหมที่ไหนมาลิขิต เราเป็นผู้ลิขิตชีวิตของเราเอง**

อนาคตของเราขึ้นอยู่กับปัจจุบันของเรา ถ้าเราทำ*ปัจจุบันดี อนาคตมันก็ดี ถ้าทำปัจจุบันไม่ดี อนาคตมันก็ไม่ดี* อนาคตจึงขึ้นอยู่กับปัจจุบัน ตัวปัจจุบันก็ขึ้นอยู่กับความคิด การพูด การกระทำของเรา ในขณะที่เราเป็นอยู่ๆ นี้ **ถ้าเราเป็นอยู่ถูกต้อง เราก็มีความสุขความเจริญ ถ้าเราเป็นอยู่ไม่ถูกต้อง เราก็มีความทุกข์ความเดือดร้อน**

เพราะฉะนั้น *เมื่อใดความทุกข์ความเดือดร้อนเกิดขึ้นในใจของเรา อย่าไปเที่ยวโทษใครให้ยุ่ง อย่าเอาดวงไปให้หมอดู* เพราะหมอดูก็ไม่ได้เรื่องอะไร หมอดูเขาไม่รู้อะไรเกี่ยวกับเรื่องชีวิตของเรา แต่เขารู้เรื่องดวงดาวในท้องฟ้า เรื่องอะไรๆ ที่ไม่ได้อยู่บนโลกนี้ อยู่นอกโลกออกไป..หมอรู้ แต่รู้ก็ช่วยหมอไม่ได้

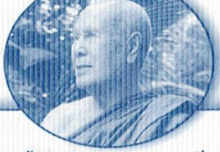

หมอเองก็เดือดร้อนเหมือนกัน หมอก็มีความทุกข์เหมือนกัน เพราะว่าไม่รู้เรื่องที่สำคัญ

เรื่องสำคัญที่เราควรรู้ คือเรื่องอะไร คือเรื่อง**ชีวิต**ของเราเอง เราต้องเรียนรู้ตัวเราเอง ตัวเราเองเป็นผู้สร้างตัวเราเอง คนอื่นสร้างเราไม่ได้ แต่เราสร้างตัวเรา เช่น ***เขาบอกว่าให้เราเป็นสุข ถ้าเราไม่ทำเหตุให้เกิดสุข ก็เป็นสุขไม่ได้ เขาแช่งให้เราเป็นทุกข์ ถ้าเราไม่ทำเหตุให้เกิดทุกข์ เราก็เป็นทุกข์ไม่ได้*** ชีวิตไม่ได้ขึ้นอยู่กับการกระทำของคนอื่น แต่ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง อันนี้สำคัญมาก เป็นหลักสำคัญในพระพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้าจึงสอนให้เรา**รู้จักช่วยตัวเอง พึ่งตัวเอง** ให้รู้จัก**พิจารณาตัวเอง ตักเตือนตัวเอง แก้ไขตัวเอง** ถ้าเราคิดแก้ไขตัวเอง สิ่งทั้งหลายก็จะเรียบร้อย แต่ถ้าเราไม่รู้จักแก้ไขตัวเอง อะไรๆ มันก็ไม่เรียบร้อย เพราะฉะนั้นจึงควรคิดให้ถูกต้อง พูดให้ถูกต้อง ทำให้ถูกต้อง คบคนให้ถูกต้อง ไปสู่ที่ถูกต้อง

๕ อย่างนี้จำให้ดี...ของดีสำหรับชีวิต คิดดี–พูดดี–ทำดี–คบคนดี–ไปสู่ที่ดี อะไรๆ มันก็ดีตามไป แต่ถ้าเราคิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำไม่ดี คบคนไม่ดี ไปสู่ที่ไม่ดี เราก็จะมีความทุกข์ มีความเดือดร้อนใจ เพราะฉะนั้น **เวลาใดเรากลุ้มใจ เครียด มีปัญหาชีวิต อย่ากลุ้มใจอย่างเดียว อย่าเครียดอย่างเดียว แต่ต้องคิดว่า เรากลุ้มใจเรื่องอะไร เครียดเรื่องอะไร มองที่ตัว พิจารณาตัวเอง** เพื่อให้เห็นว่าตัวเรา ทำอะไร คิดอะไร พูดอะไร ไปที่ไหน จึงได้เกิดเหตุเช่นนี้ขึ้น ไม่ต้องไปหาหมอดู ไม่ต้องไปถามใครๆ แต่เราถามตัวเราเองว่า *เราเป็นทุกข์เพราะอะไร*

ส.ค.ส. 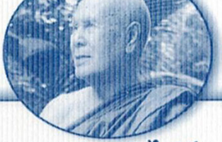 ๒๕๔๓

สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ถ้าไม่มีเหตุ ผลก็เกิดไม่ได้ แล้วเหตุนั้นไม่ได้อยู่ที่ภายนอก แต่มันอยู่ภายในตัวเราเอง เราจึงต้อง**มองดูตัวเอง พิจารณาตัวเอง ตักเตือนตัวเอง แก้ไขตัวเอง** สิ่งทั้งหลายก็จะดีขึ้น

แต่ว่าชาวพุทธเราในปัจจุบันนี้ มีอยู่จำนวนไม่น้อย ที่เอาชีวิตไปฝากไว้กับเรื่องอะไรต่างๆ ภายนอก ถูกหลอก ถูกต้มกันอยู่บ่อยๆ นี้ก็เพราะเราไม่เข้าใจ ไม่ใช้ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณา พระผู้มีพระภาคเจ้าสอนเราทั้งหลายที่เป็นชาวพุทธว่าให้ใช้**ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณา จะไปไหน จะทำอะไร จะเกี่ยวข้องกับใคร ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ** ถ้าเราพิจารณาด้วยตัวเองยังไม่แจ่มแจ้ง ไปหา**ผู้รู้** เป็นผู้ช่วยเหลือในการพิจารณา **ไปวัดก็ได้ ไปหาพระ**

พระเราก็ต้องแนะนำชาวบ้านในทางที่ถูกที่ชอบ อย่าแนะนำชาวบ้านในทางผิดทางเสียหาย ให้เป็นที่พึ่งทางใจแก่ประชาชน เป็นผู้นำชาวบ้านได้อย่างแท้จริง

เรามีความทุกข์ก็ไปหาพระ ไปหาพระ *ไม่ใช่ไปให้พระดูดวงดูหมอ ไม่ใช่ไปให้พระรดน้ำมนต์ ไม่ใช่ไปให้พระเขกกระบาลเล่น หรือไม่ใช่ไปให้พระพ่นน้ำหมาก น้ำลายใส่หัวให้สกปรก* อย่างนั้นมันไม่ได้ ไม่ได้อะไร ไม่ได้ช่วยอะไร นอกจากช่วยทำให้เราโง่มากขึ้นไปอีก

การไปหาพระ หรือการไปวัดนั้นต้องมีเป้าหมายว่า**เราไปเพื่อศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้า ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถูกต้อง จะได้ปฏิบัติถูกต้อง ผลที่ได้รับก็ถูกต้องตามไปด้วย**

ส.ค.ส. ๒๕๔๓

เมื่อไปหาพระ ต้องไปสนทนาไต่ถาม ในเรื่องอะไรๆ ต่างๆ ที่เรายังไม่รู้ไม่เข้าใจ จะต้องเป็นคนกล้าถาม *อย่าเป็นคนขี้ขลาดในการที่จะถาม ถ้าไม่ถามก็โง่ต่อไป แต่ถ้าเราถามเราก็*ฉลาดขึ้น เพราะฉะนั้น ไปวัดต้องไปศึกษา วัดเป็นสถานที่ศึกษาของประชาชน **อย่าไปวัดเพื่อเล่น เพื่อสนุก อย่าไปดูรำวง อย่าไปดูดนตรี** ที่ทางวัดปัญญาอ่อนจัดขึ้นให้หลงใหลมัวเมา

การไปทำบุญตามวัดอย่าไปทำเวลามีงาน เพราะถ้าทำเวลามีงานก็ถูกชักไป เงินที่เราทำบุญถูกชักไปให้ลิเก ไปให้ละคร ไปให้คณะดนตรี ไปให้หนังจอยักษ์ ไปให้อะไรต่างๆ *ทำบุญ ๑๐๐ บาท ถูกชักไปเสียตั้ง ๘๐ บาท เหลือเข้าวัด ๒๐ บาทเท่านั้น* ๒๐ บาทก็ไม่คุ้ม เพราะยังต้องเสียค่าไฟ ค่าน้ำ ค่าอะไรๆ เงินก็หมดไป ไม่ได้เรื่องอะไร

เวลาเราจะไปทำบุญที่วัด ไปเวลาที่ไม่ต้องมีงานอะไร ไปทำบุญเฉยๆ ไปถวายพระ บำรุงวัดวาอาราม ส่งเสริมกิจการพระศาสนา เงินที่เราทำบุญมันก็ได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่ต้องชักโน่นชักนี่ไปจนเกือบหมด ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องของวัดวาอารามต่างๆ ทั่วๆ ไป หน้าแล้งจะเห็นป้ายยาว ๓ วา ๗ วา *โฆษณาฝังลูกนิมิต โฆษณางานประจำปี งานปิดทองหลวงพ่อ งานอะไรต่างๆ มากมายก่ายกอง* ป้ายแต่ละอันบอกเรื่องอะไร วัดนี้มีงาน มีมหรสพ มีดนตรี *สัญญา สายัณห์ สังข์ทอง สีใส แม่พุ่มพวง ดวงจันทร์ (ซึ่งตายไปแล้ว)* หรือแม่อะไรก็ตาม เอามาแสดงคืนละสี่หมื่นห้าหมื่น มันเอาไป เงินเหล่านี้เก็บมาจากไหน ก็เอามาจากประชาชนที่มาทำบุญทำทานนั่นเอง อย่างนี้เราอย่าไปเลย

พรธรรม พุทธทาส

สิ่งที่รู้จักยากที่สุด

✦ สิ่งรู้จัก ยากที่สุด กว่าสิ่งใด
ไม่มีสิ่ง ไหนไหน ได้ยากเท่า
สิ่งนั้นคือ ตัวเอง หรือตัวเรา
ที่คนเขลา หลงว่ากู รู้จักดี
✦ ที่พระดื้อ เณรดื้อ และเด็กดื้อ
ไม่มีรื้อ มีสร่าง อย่างหมุนจี๋
เพราะความรู้ เรื่องตัวกู มันไม่มี
หรือมีอย่าง ไม่มี ที่ถูกตรง
✦ อันตัวกู ของกู ที่รู้สึก
เป็นตัวลวง เหลือลึก ให้คนหลง
ส่วนตัวธรรม เป็นตัวจริง ที่ยิ่งยง
หมดความหลง รู้ตัวธรรม ล้ำเลิศตน ฯ

จงรู้จักตัวเอง

✦ "จงรู้จัก ตัวเอง" คำนี้หมาย
มีดีร้าย อยู่เท่าไร เร่งไขขาน
ข้างฝ่ายดี มีไว้ ในดวงมาน
ข้างฝ่ายชั่ว รีบประหาร ให้หมดไป
✦ "จงรู้จัก ตัวเอง" คำนี้หมาย
ว่าในกาย มีกิเลส เป็นเหตุใหญ่
จึงสาระแน แต่จะทำ บาปกรรมไกล
ต้องควบคุม มันไว้ ให้รักบุญ
✦ "จงรู้จัก ตัวเอง" คำนี้หมาย
สังขารไร้ ตนตัว มัวแต่หมุน
ไปตามเหตุ ปัจจัย ที่ไส-รุน
พ้นบาปบุญ ชั่วดี มีนิพพาน ฯ

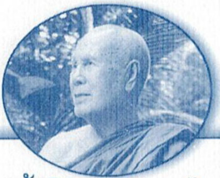

ไปก็ได้ขี้ฝุ่นกลับมา ได้เชื้อโรคกลับมา ไปเที่ยวกลางคืน อากาศเย็น..เป็นหวัด..เป็นโรค ต้องไปกินทิฟฟี่ต่อไป มันไม่ได้เกิดประโยชน์คุ้มค่าอะไร ทำให้เกิดความเสียหาย

เราจะไปทำบุญสุนทร์ทานก็ไปตามปกติ วันไหนเราว่างก็ไป ไปวันเสาร์ก็ได้ ไปวันอาทิตย์ก็ได้ *ถ้าไปวัดชลประทานฯ วันอาทิตย์ ก็ได้กำไร เพราะว่ามีการแจกธรรมะทุกวันอาทิตย์ เวลาเก้าโมงครึ่ง ถึงสิบโมงครึ่ง* เราก็ไปรับแจกธรรมะ แล้วก็ถวายอาหารแก่พระ พระฉันแล้ว เราก็ฉันต่อ แล้วก็สนทนาธรรมกัน นั่นเรียกว่า**ไปวัดถูกต้อง** ไม่ไปทำสิ่งเหลวไหลไม่เป็นประโยชน์ ให้เข้าใจอย่างนี้ **นับถือพระพุทธศาสนาต้องเข้าใจหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ให้ถูกต้องชัดเจน** ต้องทำตนเป็น**ผู้รู้** เป็น**ผู้ตื่น เป็นผู้เบิกบานแจ่มใส** ในรสพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า แล้วก็ต้องเอามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อทำชีวิตของเราให้ดีขึ้น ให้เจริญขึ้น เราก็จะมีความสุขกายสบายใจ

แต่ถ้าทำผิดก็ไม่มีความสุข **คิดผิด พูดผิด ทำผิด คบคนผิด ไปสู่ที่ผิด** มันผิดทั้งนั้น เมื่อเราทำผิดทั้งนั้นแล้วจะสุขที่ตรงไหน *แม้ใครจะให้พร จะเขกกระบาล จะถมน้ำหมากน้ำลายใส่หัว มันก็ไม่ช่วยให้เราเป็นสุขขึ้นมาได้* เพราะเราคิดไม่เป็น พูดไม่เป็น ทำไม่เป็น ก็เกิดปัญหา เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนด้วยประการต่างๆ อันนี้เป็น**ฐานอันแรก**ที่จะต้องเข้าใจ เข้าใจเป็นหลักว่า **สุข–ทุกข์ ดี–ชั่ว เสื่อม–เจริญ มั่งมี–ยากจนที่เกิดขึ้นในชีวิตของเรานั้น มันเกิดจากตัวเราเอง คือเกิดจากการคิด การพูด การกระทำ การคบหาสมาคม การไปการมาของเราเอง ไม่ได้**

เกิดจากอำนาจอะไร ไม่มีอำนาจอะไรในโลกนี้ ที่จะมาดลบันดาลให้เราเป็นอะไร **ในพระพุทธศาสนาไม่มีคำว่า"ดลบันดาล"** ดลบันดาลเขาใช้ในศาสนาที่นับถือเทพเจ้า ไปอ้างเทพเจ้าให้มาช่วย แต่ไม่เห็นมาช่วยสักที เราต้องช่วยตัวเราเองทั้งนั้นแหละ พระพุทธเจ้าจึงสอนตรงไปตรงมาว่า ***ตัวเราต้องเป็นที่พึ่งของเรา*** เราต้องทำอะไรให้เกิดขึ้นในชีวิตของเรา *ถ้าเราทำดี เราก็ดีขึ้น ถ้าทำชั่ว เราก็ตกต่ำ ถ้าเราขี้เกียจ เราก็ยากจน ถ้าขยัน เราก็ได้เงินทอง* ได้มาแล้ว ต้องรู้จักเก็บรู้จักใช้ รู้จักทำให้เจริญงอกงาม ชีวิตก็ก้าวหน้า เป็นไปด้วยดี ขอให้เข้าใจอย่างนี้ประการหนึ่ง จะช่วยให้เราเป็นสุขในชีวิตตลอดปี หรือตลอดไปก็ได้

อีกประการหนึ่ง **คนเรานี้ย่อมมีความเครียดเกิดขึ้นบ้างเป็นธรรมดา** *เวลาทำงานก็เครียด ฝนตกก็เครียด รถติดก็เครียด* ไปไหนไม่ได้ดังใจ รถเสียกลางทางก็เครียด ดุด่าคนขับรถด้วยประการต่างๆ **อย่าไปดุไปว่าคนขับรถ** เดี๋ยวมันอารมณ์เสีย โกรธขึ้นมา มันขับรถไปแช่น้ำในคู พานายไปอาบน้ำเสีย แล้วก็ตายกันเท่านั้น หรือพาไปชนกับสิบล้อ ตัวมันก็ตาย นายที่นั่งข้างหลังก็พลอยตายไปด้วย อย่างนี้ไม่ถูกต้อง **เราผู้นั่งต้องเฉยๆ ต้องนั่งใจสงบ ใจมีปัญญา มีเหตุมีผล** อย่าทำอะไรที่ไม่เข้าเรื่อง หัดควบคุมตัวเอง เรื่องนี้มันต้อง**ประพฤติธรรม** คือธรรมะช่วยเราได้ **ถ้าเราประพฤติธรรม ธรรมะรักษาเรา ถ้าเราไม่ประพฤติธรรม ธรรมะก็จะไม่ช่วยเรา** เรียกว่า ตัดหางปล่อยกันเลย ไม่เอาใจใส่กันต่อไป เหมือนคนเอาหมาขี้เรื้อนไปปล่อยวัด เอาแมวไปปล่อยวัด เอาลูกเกเรไปทิ้งไว้ที่วัด อะไรอย่างนี้ มันไม่ถูกต้อง

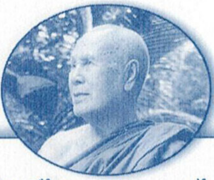

ลูกเกเรเอาไปวัดก็ได้ แต่ต้องเอาไปฝากไปฝังทำความเข้าใจกัน เล่าให้พระทราบว่า*ลูกเป็นอย่างไร* พระจะได้ช่วยแก้ไข แต่เอาหมาขี้เรื้อนไปปล่อยวัดไม่ได้เรื่องอะไร ทำให้วัดสกปรกด้วยขี้หมา ลำบากเดือดร้อน

หรือบางทีคนก็มานั่งขายนกอยู่ในกรงหน้าวัด เราอย่าไปซื้อนกปล่อย เพราะ**การซื้อนกปล่อย เป็นการส่งเสริมให้คนไปจับนกมาขัง** เพื่อจะให้เราได้ซื้อปล่อยต่อไป **ทำบุญได้บาปอย่างนี้**ไม่สมควร **อย่าไปส่งเสริมอาชีพทำร้ายสัตว์ เบียดเบียนสัตว์ กักขังสัตว์** ด้วยไปดักนกมาขังไว้ในกรงแคบๆ ไม่ได้บินไปไหน ปีกก็ไม่กล้า ขาก็ไม่แข็ง มันบินก็ไม่สะดวก ปล่อยไป ก็ไปไม่รอด ถูกเหยี่ยวเอาไปกินเสียบ้าง กาเอาไปกินเสียบ้าง เด็กมันจับเอาไปต้มเสียบ้าง ไม่ได้เรื่องอะไร เสียสตางค์เปล่าๆ

อย่าไปซื้อนกปล่อย อย่าไปซื้อเต่า อย่าไปซื้ออะไรๆ ปล่อย แต่ปล่อยความโง่ของเราออกไป ความโง่มันอยู่ในตัวเรา อย่าเก็บไว้ เราเอาไปปล่อยทิ้งเสียให้หมดโง่ หมดเหลวไหล จึงเป็นการถูกต้อง **เรามาวัดต้องเอาความโง่มาปล่อย คือมาศึกษาให้เกิดปัญญา เกิดความรู้ ความเข้าใจถูกต้อง** ความโง่ก็มันก็หายไป ความฉลาดก็เกิดขึ้นในชีวิตของเรา ทำให้ชีวิตของเราให้ดีขึ้น เจริญขึ้น นั่นเป็นการถูกต้อง

ชีวิตของเรามันขึ้นอยู่กับการกระทำของเราเอง อันนี้พูดหลายครั้งหลายหน ย้ำให้ญาติโยมเข้าใจ เพราะยังไม่ค่อยเข้าใจ ยังมีความเชื่อเหลวไหลอยู่ในสมองเยอะ เพราะความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง จึงถูกหลอกถูกต้ม คนงานตั้ง ๒๐๐ ถูกหลอกไปเมือง

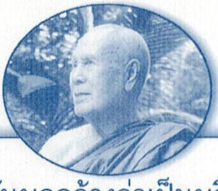

เกาหลี คนที่หลอกมันบอกอ้างว่าเป็นบริษัทจัดหางาน แต่มันล้มไปแล้ว มันหลอกเราไปต้มถึงเกาหลี รัฐบาลไทย..กระทรวงแรงงานต้องขอเรือทหารไปรับพวกเรากลับมา กลับมาแล้วจะเอาเงินที่ไหนให้ พวกนั้นมันเอาไปใช้หมดแล้ว

อันนี้เราต้องรอบคอบ จะไปไหน จะทำอะไร ต้องปรึกษากับราชการ กรมแรงงานเขามี ไปถามนายอำเภอก็ได้ ไปถามแรงงานจังหวัดก็ได้ ว่าพวกนี้มันเป็นอย่างไร มีความโลภมากอยากได้นั่นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร แล้วก็ทำผิดกันด้วยประการต่างๆ ถูกให้เขาจูงจมูกไปต้มถึงเกาหลี ระยะทางมันไกล ไปแล้วกลับไม่ได้ จะเดินมากว่าจะถึงเมืองไทย ก็เหลือแต่ซี่โครงเท่านั้นเอง นี่คือปัญหา **เพราะความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่ศึกษา ไม่ไต่ถาม** วิทยุออกข่าวทุกวัน เรื่องการต้มการหลอกกัน เราฟังแล้วก็จดจำไว้บ้าง ไม่ให้เกิดความเสียหาย

คุณยายแก่คนหนึ่งไปอยู่หนองคาย หลอกคนไป ชักชวนไปตั้ง ๑๕ คน หายไปเลย เอาไปไหนก็ไม่รู้ คงพาข้ามไปประเทศลาวแล้ว เอาไปต้มไปยำในประเทสลาวแล้ว ตามหากันไม่พบตำรวจเที่ยวตามหาทุกจังหวัดตามชายแดน ก็ยังไม่พบคนเหล่านั้น ไม่ได้เอาไปแต่คน เอาทองเอาเงินไปด้วย เพราะบอกว่าจะรักษาโรคให้หาย เดี๋ยวนี้โรงพยาบาลของราชการมีทั่วไป ทุกหนทุกแห่ง ตามอำเภอก็มีสุขศาลา ตามจังหวัด ตามอำเภอใหญ่ๆ ก็มีโรงพยาบาล เจ็บไข้ได้ป่วยก็ไปหาหมอให้เขาตรวจร่างกาย ให้ยา **อย่าไปหาหมอผี อย่าไปหาหมอปลุกๆ เสกๆ** เสกน้ำมนต์ให้กินบ้าง ทำอย่างนั้นอย่างนี้แบบไสยศาสตร์ มันช่วยไม่ได้

ส.ค.ส. ๒๕๔๓

คนเราสมัยนี้ต้องฉลาด **เลิกนับถือไสยศาสตร์ เลิกนับถือความโง่ทั้งหลายที่จะมาหลอกเรา** ฟังข่าวทางวิทยุแล้วก็.. *โอ้..น่าสงสาร คนเราทำไมมันถึงโง่เง่าเต่าตุ่นอย่างนั้น แล้วทำไมจึงอยากได้ ในสิ่งที่ไม่ควรจะอยากได้ ถูกหลอกถูกต้มกันด้วยประการต่างๆ ไอ้พวกต้มมนุษย์นี่มันก็เหลือเข็ญ มันวางแผนไปต้มจังหวัดนั้นจังหวัดนี้ พวกนี้จับมาได้ก็ต้องต้มเสียเลย เอากระทะใบใหญ่ๆ ต้มน้ำให้เดือด แล้วจับมันทิ้งในกระทะต้มเสียเลย ให้มันยุ่ยเหลือแต่กระดูก กระดูกเอามาป่นให้เป็นผงให้ละเอียด เอาไปทิ้งเสียที่แม่น้ำ อย่างนั้นก็จะดี*

แต่ว่ากฎหมายไทย เราจะทำอย่างนั้น มันก็ไม่ได้หรอก มันต้องเป็นไปช้าๆ เหมือนกับ**คนค้ายาบ้า ควรจะลงโทษให้หนักกว่าปกติ เพราะมันเป็นศัตรูของชาติ เป็นผู้ทำลายชาติ ทำลายบ้านเมืองให้เกิดความเสียหาย ทำลายเยาวชนของชาติเป็นคนเสียจริตคิดแต่เรื่องเหลวไหล เป็นบ้าเป็นหลัง ทำร้ายพ่อแม่พี่น้องก็ยังได้ นี่เพราะยาบ้า ยา**บ้าเดี๋ยวมันผลิตกันง่าย มันผลิตกันในรถยนต์ก็ยังได้เลย แล้วก็ได้ข่าวว่ามาตั้งโรงงานอยู่ในกรุงเทพฯ มันไม่ยากอะไรหรอก ตำรวจต้องใช้แมวมอง แมวมันมองไม่รู้ ต้องเอาคนไปมอง ไปสืบไปหา **จับได้เอามาลงโทษ ลงโทษให้มันเร็วๆ หน่อย** ชักช้ามันรับประกัน มันมีเงินเยอะพวกนี้ มันรับประกันออกมา เอาเงินไปป้อนตำรวจ ป้อนอัยการบ้าง ป้อนผู้พิพากษาบ้าง คนเหล่านี้ *บางคนนะ ไม่ใช่ทุกคน* บางคนเห็นแก่ได้ เห็นแก่สินจ้างรางวัล แล้วก็ทำความเสียหาย เกิดปัญหาแก่ชีวิตด้วยประการต่างๆ เพราะฉะนั้นต้องทำอย่างรวดเร็ว

พรธรรม พุทธทาส

การงานคือการปฏิบัติธรรม

✦ อันการงานคือคุณค่าของมนุษย์
ของมีเกียรติ สูงสุด อย่าสงสัย
ถ้าสนุก ด้วยการงาน เบิกบานใจ
ไม่เท่าไร ได้รู้ธรรม ฉ่ำซึ้งจริง

✦ เพราะการงาน เป็นตัวการ ประพฤติธรรม
กุศลกรรม กล้าปนมา มีค่ายิ่ง
ถ้าจะเปรียบ ก็เปรียบคน ฉลาดยิง
นัดเดียววิ่ง เก็บนก หลายพกมา

✦ คือการงาน นั้นต้องทำ ด้วยสติ
มีสมาธิ ขันตี มีอุตสาห์
มีสัจจะ มีทมะ มีปัญญา
มีศรัทธา และกล้าหาญ รักงานจริง ฯ

การงานทำให้ชีวิตสดใส

✦ อันการงาน นั้นประเสริฐ ตรงที่สนุก
ยิ่งทำงาน ยิ่งเป็นสุข ทุกสถาน
ทำชีวิต ให้สดใส ใจเบิกบาน
ในการงาน ประจำวัน นั่นเองนา

✦ เมื่ออย่างนี้ มีแต่คน วิมลจิต
เย็นสนิท ดวงใจ ไร้โทสา
เกิดสังคม ที่อุดม ด้วยเมตตา
อยากเรียกว่า ธัมมิกะ สังคมนิยม

✦ ผลของงาน ล้นเหลือ เผื่อแผ่ทั่ว
สัตว์ทุกตัว ใหญ่น้อย พลอยสุขสม
ทั้งเมืองเล็ก เมืองใหญ่ ได้ชื่นชม
โลกระดม สุขวาง ทางนิพพาน ฯ

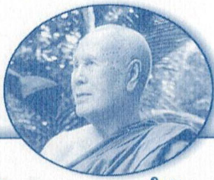

รัฐมนตรีก็ต้องกำชับกำชา ควบคุมให้เอาจริงเอาจัง ไม่ให้ชักช้าหลายวัน วันเดียวให้เสร็จเลย ส่งเรื่องขึ้นศาล ศาลตัดสินลงโทษประหารชีวิตเลย เอาไปประหารกันที่ไหนดี...สนามหลวง ถ้ากรุงเทพฯเอาไปสนามหลวง เอาไปแขวนคอ ทำที่ไว้เหมือนกับเสาชิงช้า แล้วก็จับขึ้นแขวนคอให้ยืนไว้ก่อน พอได้เวลา คนไปมากๆ เอาพระไปเทศน์ด้วย ไม่ใช่เทศน์ให้คนจะตายฟัง คนนั้นมันโปรดไม่ได้แล้ว เป็นพวกบัวใต้น้ำ เทศน์ให้คนที่ไม่ใช่เป็นอย่างนั้นฟัง ให้รู้ให้เข้าใจ แล้วไม่ทำบาปทำชั่วกลัวบาปกลัวถูกลงโทษทางกฎหมาย กลัวถูกลงโทษจากกรรมของตนเอง เขาจะได้รู้สึก

เอาไปฆ่าเสียบ่อยๆ คนมันก็กลัวเกรงไม่อยากทำชั่ว เพราะมันกลัวตายกันทั้งนั้น ทรัพย์สมบัติมีเท่าไร ริบหมดเลยคนนั้นค้าขาย..ลูกเมียก็ริบทรัพย์สมบัติ ปล่อยให้ลำบากยากแค้นเพราะไม่เตือนผัว ไม่สอนผัวให้ทำสิ่งที่ถูกต้อง เอาไปลงโทษเสียด้วย อย่างนี้มันก็แรงขึ้นหน่อย แต่มันต้องแรงกับคนอันธพาลใจชั่วใจหยาบ ต้องทำแรงๆ ถ้าไม่ทำแรงมันก็เอาตัวไม่รอด เกิดความเสียหาย จึงขอฝากให้คิด **ไม่ใช่จะมายุให้ฆ่าคน แต่ยุว่าให้ทำกันให้ถูกต้อง ให้เป็นจริงตามกฎหมาย อาชญากรทั้งหลายจะได้หวาดกลัว จะได้ไม่ทำชั่วกันต่อไป** อย่างนี้ก็จะเป็นการดีประการหนึ่งเหมือนกัน ช่วยให้เกิดความสุขขึ้นในชีวิตของเราได้

ทีนี้ **คนเราที่ต้องการความสุขจะทำอย่างไร** ก็บอกแล้วว่า**สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ไม่มีเหตุ ผลเกิดไม่ได้** ความทุกข์มีเหตุ ความสุขก็มีเหตุ ความร่ำรวยก็มีเหตุ ความยากจนก็มีเหตุการเจ็บไข้ก็มีเหตุให้เกิดความเจ็บไข้ อันนี้พระพุทธเจ้าสอนให้

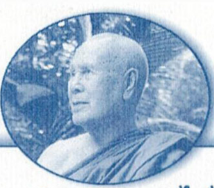

เราเข้าใจว่า ***สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ไม่ได้เกิดจากอะไรที่ไหน*** **การแก้ปัญหาก็ต้องแก้ที่เหตุ คือตัดเหตุ ผลก็จะหายไป** ถ้าเราไม่ตัดเหตุ ผลมันก็ไม่หาย เพราะฉะนั้นต้องตัดที่ตัวเหตุ **เหตุมันอยู่ที่ตัวเราก็ต้องพิจารณาตัวเอง ตักเตือนตัวเอง แก้ไขตัวเอง** เพื่อตัดเหตุของสิ่งนั้น เราต้องรู้

ถ้าเรา**เมาสุรา** ขับรถไปตกลงไปในคู..ไม่ตาย ก็รู้ว่าเราขับรถตกคูเพราะเราเมาสุรา **การดื่มสุราเป็นเหตุให้เมา เราก็ตัดเหตุคือไม่ดื่มต่อไป** ถือศีลข้อ ๕ ให้เคร่งครัดหน่อย *ศีลข้อ ๕ มีคำ ๓ คำ* พระไม่ค่อยอธิบายให้โยมฟัง เพราะพระก็ยังผิดศีลข้อที่ ๕ อยู่ ผิดอย่างไร ชอบฉันหมากปากเปรอะเหมือนกระโถน แล้วก็ชอบสูบบุหรี่มวนโตๆ นี้ทำไม่สมบูรณ์ ศีลก็ยังไม่สมบูรณ์ จะบรรลุมรรคผลเป็นโสดาอะไรต่ออะไรได้อย่างไร เพียงแต่ถือศีลก็ยังไม่เรียบร้อย เพราะฉะนั้นเรารู้ไว้ว่า**ศีลข้อ ๕ มีคำ ๓ คำ คือ สุรา เมรัย มัชชะ**

สุรา คือ **เหล้าประเภทต่างๆ** เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับพุทธบริษัท ***ชาวพุทธเราไม่ควรดื่มเหล้า ไม่ควรขายเหล้า ไม่ควรตั้งโรงงานกลั่นเหล้า*** ที่เราทำกันอยู่นี้มันเป็นความผิดทั้งนั้น ผิดศีล เราต้องไม่ดื่มเอง แล้วก็ไม่ซื้อให้ใครดื่ม ไม่ส่งเสริมการดื่ม ในวันเกิดเลี้ยงข้าว เลี้ยงนมได้ อย่าไปเลี้ยงเหล้า เพราะ***การเลี้ยงเหล้าไม่ใช่ทำบุญวันเกิด แต่เป็นการทำบาปในวันเกิด*** การทำบาปวันเกิดมันก็เกิดความเสียหาย เราเชิญเพื่อนมากินเหล้ามันก็เมา เมาแล้วขับรถไปไม่ถึงบ้าน หนังสือพิมพ์พาดหัวว่า *ท่านผู้นั้นไปกินเลี้ยงวันเกิดท่านผู้นั้น กลับมารถพลิกคว่ำตาย หรือ*

ชนสิบล้อตาย หรือชนเสาไฟฟ้าคอนกรีตตามที่เขาวางไว้ข้างถนนตาย อย่างนี้มันก็ผิด เป็นการทำบุญที่ไม่เป็นบุญ แต่ทำบุญกลายเป็นบาป เราจึงไม่ควรจะเลี้ยงของเหล่านั้น เชิญเพื่อนมากินข้าว กินน้ำ กินนม กินของหวาน ให้กลับบ้านความสดชื่นรื่นเริง เป็นการทำบุญถูกต้อง

มัชชะ หมายถึง **สิ่งเสพติด** ได้แก่บุหรี่ หมาก กัญชา ยาฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาอะไรต่ออะไรที่เป็นของเสพติดทั้งหลาย พระสูบไม่ได้ พระกินหมากก็ไม่ได้ ญาติโยมอย่าเอาหมาก บุหรี่ไปถวายพระ เพราะถ้าเอาหมาก บุหรี่ไปถวายพระ ทำให้พระเมาสิ่งเหล่านั้น แล้วก็เสียผู้เสียคนไปตามๆ กัน พวกน้ำอัดลมบางประเภท ขวดเล็กๆ มีตราวัวชนบ้าง มียก ๒ นิ้วบ้าง อย่าไปถวายพระ กาแฟก็ไม่ควรถวาย น้ำชาอ่อนๆ พอได้ แต่แก่นักก็ไม่ดี ท้องผูก พระนั่งมากอยู่แล้ว เดี๋ยวกลายเป็นโรคริดสีดวงทวารไปไหนไม่ได้ ตายกันไปตามๆ กัน อันนี้เราต้องงดเว้น ไม่เอาไปถวายพระสงฆ์องค์เจ้า เพราะไม่มีประโยชน์แก่ร่างกาย

ศีลข้อ ๕ เป็นศีลที่รักษาหมดทุกอย่าง รักษาชีวิตร่างกาย รักษาทรัพย์สมบัติ รักษาครอบครัว รักษาอะไรหมด แต่ถ้าผิดศีลข้อที่ ๕ เช่น ดื่มเหล้าเมาก็เสียหาย ดื่มเมรัยก็เสียหาย กินยาเสพติดก็เสียหาย ชีวิตไม่เรียบร้อย เราต้องระมัดระวัง

ชาวพุทธต้องงดเว้นจากสิ่งเสพติดทุกประเภท และถ้าศึกษารู้ว่าสิ่งเสพติดเป็นตัวปัญหา ทำให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน เราก็ตัดสิ่งเสพติดออกไป ไม่ดื่มสุราเมรัยและสิ่งเสพติด ด้วยประการต่างๆ

ถ้าชอบ**เล่นการพนัน** เราก็รู้ว่า**การพนันทำให้เสียหาย ทำให้เราเสียทรัพย์ไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่า** ทำให้เสียหายหลายเรื่องหลายประการ ทรัพย์ตั้งอยู่ไม่ได้ ตระกูลล่มจม ***ตระกูลใหญ่ๆ ที่ล่มจมก็เพราะลูกหลานมันมัวเมาแต่สิ่งเหลวไหล สนุกไม่เข้าเรื่อง*** เล่นการพนันขันต่อ เราไม่อยากให้วงศ์สกุลของเราเสื่อมเสีย เราก็ต้องงดเว้นจากสิ่งเหล่านั้น

ถ้าเรา**เที่ยวกลางคืน**ได้โรคได้ภัย **สมัยนี้ไปเที่ยวตามซอกตามซอยต่างๆ ระวังอันตรายให้ดี เพราะโรคเอดส์มีทั่วไป** ทำร้ายคนอยู่มาก *เป็นโรคเอดส์แล้วก็ตายไว ก่อนตายก็ทรมานเป็นแผลไปทั้งตัว ผิวกายก็หมดสวยหมดงาม ไม่เท่าไรก็ตาย* โน่นแน่ะ..ที่วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี พระท่านสร้างที่พักคนป่วยโรคเอดส์ ไปนอน..นอนรอความตาย เผากันวันละ ๓ คน ๔ คน เผากันจนเตาแตก เลยต้องสั่งซื้อเตาใหม่จากอเมริกา เอามาเผาพวกโรคเอดส์ความร้อนสูง เผาชั่วโมงเดียวกลายเป็นขี้เถ้าไปเลย อันนี้แหละเป็นเรื่องที่น่ากลัวเหลือเกิน

เราอย่าไปเที่ยวกลางคืน อย่าส่งเสริมความชั่ว ไม่ไปเที่ยวบาร์เที่ยวไนต์คลับ อย่าไปเที่ยวเล่นสนุกตามสถานที่เรียกคาราโอเละ เขาเรียกว่า*โอเละ* ไม่ใช่*โอเกะ* คือ*ไปแล้วมันเละ* ไปทำไม **อยู่บ้านดีกว่า** ค่ำแล้วรับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัว ได้มีโอกาสคุยกับลูกเต้า สั่งสอนอบรมบ่มนิสัยไปในตัว

กินอาหารเสร็จแล้วก็มานั่งดูโทรทัศน์ ดูเรื่องที่ควรดู ดูข่าว ดูความเคลื่อนไหวของประเทศชาติบ้านเมือง ดูให้รู้ให้เข้าใจ..จำไว้ สอนลูกไปด้วยในตัว นั่งดูพร้อมกับลูก แล้วก็สอนลูก

ไปด้วย เอาบทโทรทัศน์เป็นบทเรียนสอนลูกให้เกิดปัญญาเกิดความรู้ความเข้าใจ ให้ลูกได้รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรดีอะไรชั่ว อะไรเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อม อะไรเป็นเหตุให้เกิดความเจริญ สมควรเวลาแล้วปิดโทรทัศน์ ชักชวนเมียลูกเข้าห้องพระ

ถ้าเรามีห้องพระพิเศษ บางบ้านมีห้องพระ พระเป็นร้อยเลย อยู่กันเต็มไปหมด บางบ้านก็มีสักองค์หนึ่ง เรามีสักองค์ก็ตกแต่งให้สะอาดให้เรียบร้อย อย่างน้อยก็เอาน้ำ ๑ แก้วไปวางไว้ แล้วสอนลูกให้ไปเปลี่ยนน้ำ ให้ไปกราบพระทุกวัน ให้เด็กได้ใกล้พระ เข้าหาพระ จะได้รู้จักพระ จะได้เอาพระมาเป็นหลักประจำใจ โตขึ้นผีจะได้ไม่เข้า มารจะได้ไม่เข้า การเป็นอยู่จะได้เรียบร้อยดีงาม

แล้วก็พาลูกภรรยาเข้าไปในห้องพระ ก่อนไหว้ก็พูดว่า

"เราเกิดมาเป็นไท เราเป็นมนุษย์ เราเป็นพุทธบริษัท

เรานับถือพระพุทธศาสนา พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นหลักปฏิบัติ ที่ทำผู้ปฏิบัติตามให้หลุดพ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อนในชีวิตประจำวัน

ประเทศไทยเราอยู่รอดเพราะหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าช่วยให้เราพ้นทุกข์ เพราะเรานำธรรมะมาปฏิบัติ

บัดนี้เราจะหลับจะนอนกันแล้ว เรามาตั้งใจสวดมนต์ไหว้พระ น้อมระลึกถึงพระคุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ บุญคุณพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ท่านผู้บริหารประเทศชาติบ้านเมืองให้เราได้อยู่ได้อาศัย ได้รับความสุขความสบายมาจนกระทั่งบัดนี้"

พรธรรม พุทธทาส

ยามจะมี

✦ มีอะไร มีไม่เป็น ก็เป็นทุกข์
ถึงมีสุข ก็ยิ่งทุกข์ เพราะสุขนั่น
ดูให้ดี อย่าเสียที ให้กับมัน
จะพากัน มาเพิ่มทุกข์ ให้ทุกที ฯ

ยามจะใช้

✦ ยามจะใช้ ใช้ให้เป็น ไม่เป็นทุกข์
ยามจะกิน กินให้ถูก ตามวิถี
ยามจะถ่าย ถ่ายให้เป็น เห็นสุดดี
ถ้าอย่างนี้ ไม่เป็นทุกข์ ทุกคืนวัน ฯ

ยามไหนก็ได้

✦ ยามจะได้ ได้ให้เป็น ไม่เป็นทุกข์
ยามจะเป็น เป็นให้ถูก ตามวิถี
ยามจะตาย ตายให้เป็น เห็นสุดดี
ถ้าอย่างนี้ ไม่มีทุกข์ ทุกวันเอย ฯ

สำคัญที่ศีลธรรม

✦ ศีลธรรม มีประจำ อยู่คู่โลก
ยิ่งกว่าโชค ใดใด ที่ใฝ่ฝัน
โชคจะดี หรือร้าย อย่างไรกัน
มันสำคัญ อยู่ที่ มีศีลธรรม ฯ

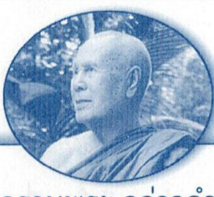

แล้วก็ชวนกันกราบพระ กล่าวคำบูชาพระ ว่า ***"อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ภะคะวา"*** แปลด้วยก็ดี หนังสือสวดมนต์แปลที่วัดชลประทานฯมี ไปเอาได้ เราแปลว่า ***"พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง" "พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ – ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน"*** กราบพระพุทธเจ้า

แล้วก็สวดระลึกคุณพระธรรมต่อไปว่า ***"สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม –พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว" "ธัมมัง นะมัสสามิ – ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม"***

แล้วก็สวดระลึกถึงคุณพระสงฆ์ ว่า ***"สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ – พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติเป็นธรรม ปฏิบัติเพื่อออกจากทุกข์" "สังฆัง นะมามิ – ข้าพเจ้านอบน้อมแด่พระสงฆ์"*** กราบ แล้วก็ว่า นะโม...อิติปิโส...พุทธคุณ...ธรรมคุณ...สังฆคุณ

เมื่อจบแล้ว ก็ชวนลูกทุกคน นั่งสงบใจ นั่งทำสมาธิ ง่ายๆ สมาธิง่ายๆ ก็คือ **นั่งสงบใจ กำหนดลมเข้าลมออกเป็นอารมณ์** เรียกว่า **อานาปานสติ** แล้วก็นั่งสงบใจ นั่งนิ่ง..หลับตา ไม่พูดไม่อะไร *การทำสมาธิฝึกลูกให้เป็นคนอดทน มีความเป็นระเบียบ มีการเชื่อฟังพ่อแม่ รู้จักบังคับตัวเอง ควบคุมตัวเองให้เรียบร้อย*

นั่ง ๕ นาที แล้วก็กราบพระ ลูกไปนอน ให้กราบพ่อกราบแม่ กราบพี่ ให้เรียบร้อย แล้วก็บอกว่าให้ลูกนอนให้เป็นสุข *อย่าฟุ้งซ่าน ตื่นแต่เช้านะลูกนะ* **ตื่นแต่เช้า ก้าวไปข้างหน้า ทำงานแข่งเวลา พัฒนาตัวเอง ให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป**

ส.ค.ส. 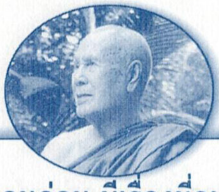 ๒๕๔๓

พ่อแม่ยังไม่นอนก่อน มีเรื่องที่จะปรึกษาหารือกัน เรื่องชีวิตในครอบครัว ว่าครอบครัวเรานี้เป็นอย่างไร มีรายได้เท่าไร รายจ่ายเท่าไร ค่าน้ำ ค่าไฟเท่าไร ค่าใช้จ่ายประจำเดือนเท่าไร เงินเดือนของพี่ของน้องรวมกันเท่าไร แล้วใช้เท่าไร เหลือเท่าไร เราเป็นหนี้ใครบ้าง ใครเป็นหนี้เราบ้าง ถ้าเขาเป็นหนี้เราก็ชื่นใจหน่อย แต่ถ้าเราเป็นหนี้เขาก็ลำบากหน่อย **เราก็ต้องคิดแก้ปัญหาว่าเดือนนี้ลดรายจ่าย ลดค่าน้ำ ลดค่าไฟ ลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสร่าย** มีเงินเราก็ไม่จ่ายอย่างเศรษฐี อย่าไปอวดมั่งอวดมีกับใครๆ เลย **ถ้าอวดมั่งอวดมีมันจะจน ถ้าอวดจนมันจะมี** เงินจะเหลือใช้ เอาไว้ให้ลูกศึกษาเล่าเรียนก้าวหน้าต่อไป พิจารณากันด้วยอารมณ์ดี ยิ้มย่องผ่องใส เสร็จแล้วก็ไปนอน เวลานอนก็ภาวนา ***"พุท-โธ"*** ทุกลมหายใจเข้า-ออก เดี๋ยวก็หลับปุ๋ยไป

ตื่นแต่เช้า ดูแลลูกให้เข้าห้องน้ำ ทำอะไรอย่างรวดเร็ว แล้วให้กินอาหารเบาๆ ให้สตางค์ไปโรงเรียน เวลาให้สตางค์ลูกไปโรงเรียนก็กำชับว่า *"อย่าใช้ให้หมด ต้องเหลือมาบ้าง"* เหลือมาทำอะไร เอามาใส่กระป๋องออมสินไว้ แล้วเดือนหนึ่งมาเปิดเอาไปฝากออมสินต่อไป **สอนเด็กให้รู้จักออมทรัพย์ ให้รู้จักประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย ลูกเราก็จะเป็นคนดี มีศีลธรรม จะไม่เหลวไหลเลอะเทอะ ไม่ฟุ้งซ่าน** แล้วไปโรงเรียนก็บอกลูกว่า *"ลูกตั้งใจเรียนนะ เชื่อฟังครู ประพฤติดีที่โรงเรียนนะ"* แล้วลูกไปเรียน พ่อแม่ก็ไปทำงาน ทำหน้าที่ กลับบ้านก็มาพบกันตอนเย็น

ลูกทุกคนกลับมาก็ไปกราบพ่อ กราบแม่ รายงานตัวว่า *กลับมาจากโรงเรียนแล้ว วันนี้ได้ประพฤติตนเรียบร้อยตามคำสั่ง*

ของคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ก็โอบกอดลูกแสดงความรักความเมตตา และอวยพรให้ลูกเป็นคนดียิ่งๆ ขึ้นไป ชวนกันไปอาบน้ำอาบท่ากินข้าวตอนเย็นพร้อมกัน

พ่ออย่าไปตามบาร์ ตามไนต์คลับตามสโมสร อย่าไปเดินแบกไม้เล็กๆ ตีลูกกลมๆ บนโต๊ะสนุ้กเกอร์ มันไม่ได้เรื่องอะไร ทำอย่างนั้นเสียหายแก่ครอบครัว **เราต้องสำนึกในหน้าที่ แล้วรีบกลับบ้าน มาอยู่ดูแลครอบครัวให้เป็นการเรียบร้อย จึงได้ชื่อว่าเป็นพ่อที่ดี เป็นแม่ที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีของลูก**

แล้วก็**ระมัดระวังไม่ให้ผีเข้าบ้าน** ผีการพนัน ผีสิ่งเสพติด ผีเที่ยวกลางคืน ผีคบเพื่อนชั่ว ผีสนุกสนานไม่เข้าเรื่อง ผีขี้เกียจ ผีเหลวไหล ผีโลภ ผีโกรธ ผีหลง อย่าให้เข้ามาอยู่ในบ้านของเรา เราก็จะอยู่ด้วยความสุขตลอดปี **ความสุข ความเจริญ เกิดเพราะเราทุกคนช่วยกันทำดี คิดดี พูดดี ทำดี คบคนดี ไปสู่ที่ดี** เราก็จะมีความสุขความเจริญสมความตั้งใจ นี่เรื่องเฉพาะภายในครอบครัว เราก็ต้องอยู่กันอย่างนี้

เราไม่ได้อยู่คนเดียว ไม่ได้อยู่ครอบครัวเดียว เรามีเพื่อนบ้าน ด้านตะวันออก ด้านตะวันตก ด้านเหนือ ด้านใต้ **พระผู้มีพระภาคเจ้าสอนให้เรารักเพื่อนบ้าน ให้เมตตาปรานีต่อกัน มีอะไรก็แบ่งกันกิน แบ่งกันใช้** เรามีมากก็ช่วยเหลือคนที่ขาดแคลน มีข้าวแบ่งให้คนที่ไม่มีข้าวจะกินบ้าง มีเสื้อผ้าก็แบ่งเสื้อผ้าให้เขาบ้าง ไม่มีที่อยู่อาศัยก็ช่วยให้เขามีที่อยู่อาศัย ไม่มียาแก้ไข้ ก็ช่วยให้เขาได้กินยารักษาโรคภัยไข้เจ็บ ช่วยกันทำงานให้เกิดประโยชน์แก่กันและกัน ใช้แรงงานช่วยเหลือกันตามหน้าที่ อะไรๆ ก็จะ

เรียบร้อย **อยู่กันด้วยความรักความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกัน** ตามคำสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า ***“รู้รัก สามัคคี อยู่กันพอดี เป็นอยู่แต่พอเพียง”*** อย่างนี้ก็ใช้ได้แล้ว

แล้วในตำบลที่เราอยู่ หมู่บ้านที่เราอาศัย **ระวังอย่าให้ความชั่วเข้ามาในบ้าน อย่าให้ผีการพนันเข้ามา อย่าให้ยาเสพติดเข้ามา อย่าให้เรื่องเหลวไหล พวกบาร์ พวกไนต์คลับมาตั้งในบ้านของเรา เพราะมันจะนำความทุกข์มาให้แก่หมู่บ้าน** เราต้องช่วยกันดูแล ใครเป็นหัวหน้าก็ต้องช่วยกันดูแลคนไม่ให้ประพฤติชั่ว แล้วก็ประสานประโยชน์แก่กันและกัน นำคนในหมู่บ้านตำบลนั้นมาพบกัน รักกัน สามัคคีกัน ร่วมแรงร่วมใจกันกระทำคุณงามความดี อันเป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่เพื่อนบ้าน

อย่าอยู่ด้วยความเกลียด อย่าอยู่ด้วยความโกรธ อย่าอยู่ด้วยความริษยา อย่าพยาบาท อย่าทำลายแก่กันและกัน เห็นใครทำดี เราก็ดีใจ อนุโมทนาด้วย เรียกว่า ***ปัตตานุโมทนามัย บุญสำเร็จด้วยการอนุโมทนา*** เห็นใครเขาทำดี ก็ช่วยกันอนุโมทนา มีเรื่องตัวอย่าง..เรื่องเกี่ยวกับ**ช้าง** มี *สมาคมที่ช่วยเหลือช้าง* มีคนส่งเงินไปให้ตั้ง ๔-๕ ล้าน ก็มีคนเกิดริษยาขึ้นมาแล้ว หา*ว่าพวกนั้นเอาช้างเป็นเครื่องมือไปทำมาหากิน* ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น คนที่เป็นสมาชิกของสมาคมเขาไม่ใช่คนยากจน เขายังหากินได้สบาย โดยไม่ต้องมาเหนื่อยกับช้างตัวโตๆ หรอก แต่ที่เขาทำเช่นนั้นเพราะอะไร เพราะ**เขาสงสารช้าง** ที่มาเดินร้อนตีนอยู่ในเมือง ความจริงในกรุงเทพฯไม่ควรให้ช้างเข้ามาเดินบนถนนลาดยาง กีดขวางทางจราจร ถูกรถชนเอา ขาหักบ้าง ได้

รับความทุกข์ความเดือดร้อน **ควรจะห้ามไม่ให้เข้ามาในกรุงเทพฯ** ให้หากินนอกกรุงเทพฯ ให้หากินที่อื่น แล้วก็**ควรจะไม่ให้เอาช้างไปทำอะไรที่มันไม่ถูกต้อง** เช่น *เอาไปลากไม้เถื่อน ไปตัดไม้ในป่า ไปลากของเถื่อน* **ควรเอาเจ้าของช้างมาลงโทษ** ช้างน่ะไม่ต้องลงโทษ เพราะช้างมันตัดไม้ไม่เป็น มันทำใครไม่ได้ เจ้าของที่ชั่วร้าย ใช้ช้างไปทำชั่ว เราก็ลงโทษเจ้าของให้เอามาติดคุกติดตะรางเสียบ้าง ปรับโทษปรับไหมไปบ้างตามเรื่องตามราว ก็จะเป็นการช่วยกันป้องกัน

คนใดทำดีเราควรจะดีใจด้วย อนุโมทนาในความดีของเขา คนใดทำชั่วเราไปช่วยขอร้องวิงวอน ไม่ให้กระทำความชั่ว มีการประชุม ก็เรียกมาสู่ที่ประชุม ในหมู่บ้านในตำบล แล้วคนในที่ประชุมก็บอกว่า***“ขอร้องทีเถอะ อย่าเอาสิ่งชั่วมาในบ้านเลย ให้บ้านเราอยู่กันอย่างเป็นสุข อยู่อย่างพระ อยู่อย่างเทวดา อย่าอยู่อย่างผีอย่างมาร อย่างสัตว์นรกกันเลย”*** เราช่วยพูดช่วยจาทำความเข้าใจกับคนเหล่านั้น ให้คนเหล่านั้นได้มีความสำนึก รู้สึกตัวว่า ***เราเกิดมาเพื่อความดี ไม่ได้เกิดมาเพื่อความชั่ว ไม่ได้เกิดมาเพื่อเบียดเบียนกันเกลียดกันชังกัน โกรธกัน เราควรจะรักกันสามัคคีกัน***

ประเทศไทยเราควรจะอยู่ด้วยกันความรักสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกัน พระพุทธเจ้าสอนให้พวกเราแผ่เมตตาว่า

“สัพเพ สัตตา... สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่ามีเวร อย่ามีภัย อย่าเบียดเบียนแก่กันและกันเลย”

พรธรรม พุทธทาส

ช่ า ง หั ว มั น

✦ จงยืนกราน สลัดทั่ว "ช่างหัวมัน"
ถ้าเรื่องนั้น เป็นเหตุ แห่งทุกข์หนา
อย่าสำออย ตะบอยจัด ไว้อัตรา
"ตัวกู"กล้า ขึ้นเรื่อยไป อัดใจตาย
✦ เรื่องนั้นนิด เรื่องนี้หน่อย ลอยมาเอง
ไปบวกเบ่ง ให้เห็นว่า จะฉิบหาย
เรื่องเล็กน้อย ตะบอยเห็น เป็นมากมาย
แต่ละราย รีบเชวี้ยงขว้าง ช่างหัวมัน
✦ เมื่อ"ตัวกู" ลู่หลุบ ลงเท่าไร
จะเยือกเย็น ลงไป ได้เท่านั้น
รอดตัวได้ เพราะรู้ใช้ "ช่างหัวมัน"
จงพากัน หัดใช้ ไว้ทุกคน ฯ

อย่า ช่ า ง หั ว มั น

✦ อย่าบิ่นบ้า มัวแต่อ้าง "ช่างหัวมัน"
ถ้าเรื่องนั้น เกี่ยวกับเพื่อน มนุษย์หนา
ต้องเอื้อเฟื้อ ปฏิบัติ เต็มอัตรา
โดยถือว่า เป็นเพื่อนเกิด- แก่-เจ็บ-ตาย
✦ การช่วยเพื่อน เหมือนช่วย ตัวเราเอง
เมื่อจิตเพ่ง เล็งช่วย ทวยสหาย
ย่อมลดความ เห็นแก่ตัว ลงมากมาย
ทุกทุกราย อย่าเชวี้ยงขว้าง ช่างหัวมัน
✦ เห็นแก่ตัว บางเบา ลงเท่าไร
ยิ่งเข้าใกล้ พระนิพพาน เห็นปานนั้น
รอดตัวได้ เพราะไม่มัว ช่างหัวมัน
จงพากัน ใคร่ครวญ ถ้วนทุกคน ฯ

ส.ค.ส. 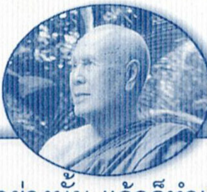 ๒๕๔๓

เราควรจะคิดอย่างนั้น แล้วก็ทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กันและกัน **จะค้าจะขายจะมีอาชีพอะไร ถ้าเป็นอาชีพที่ผิดศีลผิดธรรม ทำให้เพื่อนมนุษย์ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน แม้จะได้เงินมาก เราอย่าได้ทำอาชีพนั้นเลย** เพราะเป็นการสร้างปัญหาให้แก่ผู้อื่น แก่ประเทศชาติ ช่วยกันลดทิฏฐิมานะ ลดความเห็นแก่ตัว ทำตนให้อยู่ในศีลในธรรม ประพฤติดีประพฤติชอบตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

ให้เอาพระพุทธเจ้าเป็นผู้นำในชีวิต เอาพระธรรมเป็นทางเดินของชีวิต เอาพระสงฆ์เป็นพี่เลี้ยง คอยเตือนจิตสะกิดใจ ให้เกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดีอยู่ตลอดเวลา ทุกครอบครัวทุกคน หันหน้าเข้าหากัน ร่วมรักร่วมสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างสิ่งต่างๆ ที่เป็นสาระเป็นประโยชน์ ร่วมกันแก้ไขปัญหาชีวิต ไม่ปล่อยให้ความชั่วร้ายเข้ามาครอบงำครอบครัวเรา หมู่บ้านตำบลของเรา ตลอดจนถึงส่วนรวมคือประเทศ ประเทศชาติก็คือการรวมของคนในชาติ **ถ้าคนในชาติประพฤติดีประพฤติชอบ ก็มีแต่ความสุขความเจริญ** ไม่มีปัญหาอะไร

จึงขอร้องวิงวอนมายังพี่น้องชาวไทย ชาวพุทธทั้งหลายและพี่น้องที่ไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา จะนับถือศาสนาอะไรก็ตามใจ ***จงปฏิบัติตนตามหลักธรรมในคัมภีร์ของท่านเถิด เพราะธรรมในคัมภีร์นั้นก็เหมือนๆ กัน สอนคนให้รักกันสามัคคีกัน ให้ช่วยเหลือเจือจุนแก่กันและกัน*** แต่ว่าคนส่วนมากนับถือศาสนาไม่เข้าถึงธรรมะของศาสนา ถือแต่เพียงเปลือก จึงได้รบราฆ่าฟันด้วยประการต่างๆ อันนี้คือความเสียหาย เราไม่อยากเห็นสภาพ

ส.ค.ส. ๒๕๔๓

เช่นนั้นเกิดขึ้นในบ้านเมืองของเรา **เราจึงควรจะหันหน้าเข้าหากัน ปรึกษากัน ไม่ถือเขา ไม่ถือเรา ไม่ถือพรรค ไม่ถือพวก ไม่ถือผิวพรรณวรรณะ แต่ถือว่าเป็นมนุษย์ร่วมเกิดร่วมแก่ร่วมเจ็บร่วมตายด้วยกัน ควรจะอยู่กันฉันท์พี่ฉันท์น้อง** ให้มีความสุข ความเจริญก้าวหน้า อย่าช่วยกันสร้างความชั่ว ความร้าย ให้เกิดขึ้นในบ้านเมืองนักเลย

และนักการเมืองทั้งหลายก็มีศีลธรรมหน่อย ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง อย่าคอยจ้องแต่จะทำร้ายเบียดเบียนกันและกัน เห็นใครเขาทำดีก็อนุโมทนาบ้าง เห็นใครทำชั่วเข้าไปบอกว่าทำอย่างนั้นไม่ถูกต้องในสภา เพื่อเตือนจิตสะกิดใจให้เกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี อย่าไปเที่ยว**เขียนเสือให้วัวกลัว**ตามสถานที่ต่างๆ ด้วยการพูดจา โฆษณาไม่เข้าเรื่อง หยุดพูดเสียบ้างก็จะดีขึ้น บางคนพูดมากเกินไป ยิ่งพูดไปก็ยิ่งขาดทุน **เราควรจะอยู่ในสภาพ สงบ สะอาด สว่าง ทางจิตใจ** จึงจะมีความสุขสมความปรารถนา

ในที่สุดนี้ก็ขออวยพรให้คนไทยทุกคน **จงทำตนให้เป็นไท ให้เป็นมนุษย์ ให้เป็นพุทธบริษัทที่ถูกต้อง** และขออวยพรให้ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น **จงเข้าถึงธรรมะในศาสนานั้นๆ แล้วทำตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมประจำจิตใจ รักเพื่อนมนุษย์ทั้งผอง ถือว่าเป็นพี่น้องกัน** ความสุข ความเจริญ ก็จะเกิดมีแก่ท่านสมความตั้งใจ ตลอดปี ๒๕๔๓ หรือปี ๒๐๐๐ ที่เขาชอบพูดกันในสมัยนี้ จงทั่วกันทุกท่านทุกคนเทอญ

พรธรรม พุทธทาส

เราดี ดีกว่า ดวงดี

๒

เราดี ดีกว่าดวงดี เพราะดีนั้นมี-
ที่เรา, ดีกว่าที่ดวง
ทำดี นั่นแหละเราหน่วง เอาดีทั้งปวง
มาทำให้ดวง มันดี
ดวงชั่วไม่ได้เลยนี่ ถ้าเราขยันมี
ความดีทำไว้ เป็นคุณ
อยู่ดี ตายดี เพราะบุญ ทำไว้เจือจุน
ตลอดชีวิตติดมา
ดวงดีมีอยู่อัตรา ก็เพราะเหตุว่า
เราทำดีเป็น เห็นมั้ย ?
เหตุนั้น เราท่านใดใคร ทำดีเสมอไป
ดวงดีจักมีสมบูรณ์ ฯ

พุทธทาสภิกขุ

พรธรรม พุทธทาส

ทำดี ดีแล้ว เป็นพร

๒

ทำดี ดีแล้ว เป็นพร ไม่ต้อง อ้อนวอน
ขอพร กะใคร ให้กวน
พรที่ ให้กัน ผันผวน เป็นเหมือน ลมหวน
อวลไป อวลมา อย่าหลง
พรทำ ดีเอง มั่นคง วันคืน ยืนยง
ซื่อตรง ต่อผู้ รู้ธรรม
อยากรวย ด้วยพร เพียรบำ -เพ็ญบุญ กุศลนำ
ให้ถูก ให้พอ ต่อตน
ทุกคน เกิดมา เป็นคน ชั่วดี มีจน
เป็นผล แห่งกรรม ทำเอง
ถือธรรม เชื่อกรรม ยำเยง บาปชั่ว กลัวเกรง
ทำแต่ กรรมดี ทวีพร ฯ

พุทธทาสภิกขุ

กรรมดี ดีกว่า วัตถุมงคล

๕

กรรมดี ดีกว่า มงคล สืบสร้าง กุศล
ดีกว่า นั่งเคล้า ของขลัง
พระเครื่อง ตะกรุด อุทกัง ปลุกเสก แสนฉมัง
คาดมั่ง แขวนมั่ง รังรุง
ขี้ขลาด หวาดกลัว หัวยุ่ง กิเลส เต็มพุง
มงคล อะไร ได้คุ้ม
อันธพาล ซื้อหา มาคุม เป็นเรื่อง อุทลุม
นอนตาย ก่ายเครื่อง รางกอง
ธรรมะ ต่างหาก เป็นของ เป็นเครื่อง คุ้มครอง
เพราะว่า เป็นพระ องค์จริง
มีธรรม ฤๅมี ใครยิง ไร้ธรรม ผีสิง
ไม่ยิง ก็ตาย เกินตาย
เหตุนั้น เราท่าน หญิงชาย เร่งขวน เร่งขวาย
หาธรรม มาเป็น มงคล
กระทั่ง บรรลุ มรรคผล หมดตัว หมดตน
พ้นจาก เกิด แก่ เจ็บ ตาย
บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ใจกาย อุปัทวะ ทั้งหลาย
ไม่พ้อง ไม่พาน สถานใด
เหนือโลก เหนือกรรม อำไพ กิเลสา- สวะไหน
ไม่อาจ ย่ำยี บีฑา ฯ

เราไม่มีปัญญา
ที่จะมีเงินถึงล้าน
แต่เราก็สามารถทำประโยชน์
อันมีค่าถึงร้อยล้าน พันล้านอยู่

อย่ามัวหาเงินอยู่เลย
มาทำประโยชน์กันดีกว่า
นั่นคือ
ทำให้เพื่อนร่วมโลกของเรา
รู้จักดับทุกข์
หยุดเห็นแก่ตัว !

พุทธทาสภิกขุ

หนังสือ ส.ค.ส. ๒๕๔๓

จัดพิมพ์โดย ศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา วัดชลประทานรังสฤษฎ์
อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทร.๕๘๔-๑๘๕๕, ๕๘๓-๔๒๔๓
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ธันวาคม ๒๕๔๒ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม
แม่พิมพ์ โดย สุเนตร์ฟิล์ม โทร.๘๐๓-๒๒๔๙
พิมพ์ที่ บริษัท พิมพ์ดี จำกัด โทร.๘๐๓-๒๖๙๔-๗
บริษัท เอส.อาร์.พริ้นติ้ง จำกัด โทร.๕๘๓-๙๐๐๑, ๕๘๔-๒๒๔๑

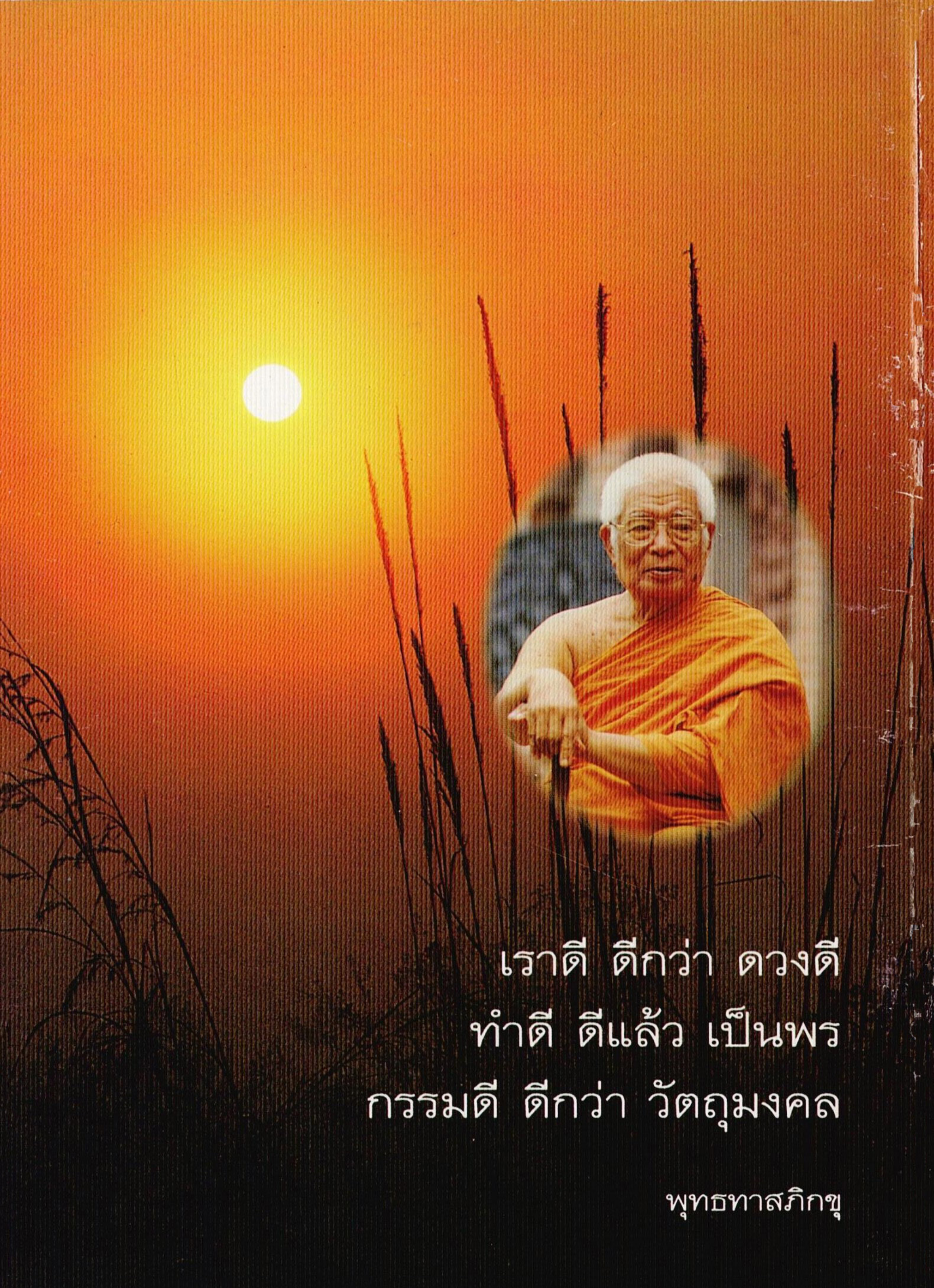
เราดี ดีกว่า ดวงดี
ทำดี ดีแล้ว เป็นพร
กรรมดี ดีกว่า วัตถุมงคล
พุทธทาสภิกขุ